

14 e trefaldighet

Psalmer: L192, L111, L173, L207, L165

Texter: Amos 9:11-15, 1 Kor 1:10-13, Joh 17:18-23

Nåd vare med er och frid från Gud vår Fader och Herren Jesus Kristus. Amen.

Låt oss be!

Käre Herre, du har i ditt ord uppenbarat ditt namn och dina frälsningsgärningar. Hjälp oss så att vi tar det till oss och gömmer ditt ord i våra hjärtan. Amen.

Vi ska fortsätta vår predikoserie över de tio buden eller de tio orden som de kallas i 2:a Mosebok.

De tio buden är en vacker, vis och förnuftig sammanfattning av gudomliga tankar om hur vi ska uppträda för att våra liv ska behaga Gud. Alla goda gärningar kommer från dessa bud. Inga handlingar och inget sinnelag kan vara välbehagligt för Gud där man inte bryr sig om de tio buden. När människor tänker ut vilka gärningar Gud borde vara nöjd med så handlar det om fastställda tider, platser och ceremonier som de tvingar sig att utföra - alltihop yttre ting som man kan visa upp för andra. Men buden handlar inte om yttre ting utan om hjärtats tro och inställning, om fridsamhet och tålmod, om kärlek mot sina fiender, om ärlighet, hjälpsamhet med mera. Buden handlar om enkla, vanliga vardagshandlingar som vi kan praktisera mot varandra. Vi har ett överflöd av tillfällen att praktisera de tio buden både i vårt eget hem och gentemot våra medmänniskor - ingen behöver springa långa vägar för den sakens skull. Men allt sådant blir föraktat av dem som vill upprätta en egen rättfärdighet. Då vill man hellre glänsa med märkvärdiga gärningar som människor hittat på och som inte blir till nytta för någon enda.

Förra söndagen handlade predikan om första budet. Innan vi börjar studera det andra budet ska vi höra om tillägget till första budet. Det lär oss att Gud verkligen vill att vi grundligt lär oss de tio buden och lever efter dem. Tillägget lyder: *Ty jag, Herren, din Gud, är en nitälskande Gud, som låter straffet för fädernas missgärning drabba barnen, ja, tredje och fjärde släktledet, när man hatar mig, men som visar nåd mot tusen släktled, när man älskar mig och håller mina bud.* Fast detta är ett tillägg som närmast är fogat till det första budet så gäller det alla bud. Man kan se det som ett tillägg till vart och ett av buden och en beståndsdel till varje bud. I dessa ord har Gud sammanfattat en hotelse och ett vänligt löfte. Han vill både varna oss och beveka oss så att vi tar emot hans ord som de allvarliga gudomliga ord de är och visar dem aktning. Straffet för dem som föraktar och överträder buden är förfärligt. Å andra sidan belönar han dem rikligt som högaktar hans bud och vill leva efter dem. Han tar

sig an dem och skänker dem allt gott.

Alla andra bud har sitt ursprung i det första budet: *du ska inte ha andra gudar vid sidan om mig*. Det betyder att vi ska frukta och älska Gud över allting och i allt förtrösta på honom. Den som har en sådan relation till Gud i sitt hjärta har uppfyllt detta och alla andra bud. Men den som istället fruktar och älskar någon eller något annat håller varken det första eller något annat bud.

På så sätt lyser det första budet och kastar ljus över alla de andra buden. Därför ska tillägget till första budet, liksom inledningen som vi nämde förra söndagen, omfatta alla bud. Med den inställningen får vi anledning att ständigt upprepa tilläggets ord så att vi inte glömmet dem: *Ty jag, Herren, din Gud, är en nitälskande Gud, som låter straffet för fädernas missgärning drabba barnen, ja, tredje och fjärde släktledet, när man hatar mig, men som visar nåd mot tusen släktled, när man älskar mig och håller mina bud*

Vi ska tänka på att buden inte är påhittade av människor. Det är Guds befallningar och han vakar över dem med stort allvar. Den som föraktar buden drabbas av vrede och straff, medan den som håller buden belönas på ett oändligt sätt. Gud anbefaller dem med allvar och med hot om sträng bestraffning. Men han tillfogar också härliga löften om att överhoppa oss med goda gåvor och välsignelser. Därför bör vi verkligen visa stor respekt för dessa bud och betrakta dem som Guds finaste gåva.

Det första budet är en undervisning för våra hjärtan och lär oss vad vi ska tro. Det andra budet vänder vår uppmärksamhet utåt och visar hur vi ska använda vårt tal i Guds tjänst. Det första som bryter fram ur hjärtat är nämligen orden. Det hjärtat är fullt av det talar munnen. Det andra budet lyder: *Du ska inte missbruka HERRENS, din Guds namn, ty HERREN ska inte låta den bli ostraffad som missbrukar hans namn*. Det befäller oss att frukta och älska Gud så att vi inte missbrukar hans namn till svordomar, lögn, bedrägeri och andra synder, utan använder det när vi åkallar, ber, tackar och lovsjunger. Det är den kärlek och förtröstan som skapas genom det första budet med sin inledning och sitt tillägg som ger oss kraft till ett sådant handlande. Den kärleken och förtröstan ska även hjälpa oss så att vi inte tar avstånd från Guds ord utan istället gärna lyssnar till det, lär oss det och håller det heligt.

Det finns många sätt att missbruka Guds namn på. Det mest påtagliga är att det sker i världsliga angelägenheter. Det kan gälla ägodelar, pengar eller ära. Det kan ske offentligt inför domstol, i privata affärer, eller var som helst. Det kan ske när man svär en falsk ed vid Guds namn eller bedyrar en sak vid sin själ. Man försöker använda Guds namn för att få rätten på sin sida eller vinna fördelar på andras bekostnad.

Men framför allt äger missbruket rum i samband med andliga ting som har med samvetet att göra, som till exempel när falska predikanter och lärare träder fram och utger sina lögner för att vara Guds ord.

Att ljuga och bedra är i och för sig en stor synd. Men den blir så mycket större då man försöker rättfärdiga lögnen och åberopar Guds namn och använder Guds namn för att dölja sina avsikter. På det sättet blir lögnen dubbelt lögnaktig. Därför har Gud fogat en allvarlig hotelse till detta bud. Synd mot detta bud ska inte passera utan straff. Lika lite som Gud låter bli att straffa den som vänder sitt hjärta bort från honom, lika lite tolererar han att man använder hans namn till att försköna sina lögner.

Av naturen är vi människor sådana, att om vi gjort något ont så vill vi gärna skyla över det och försköna det så att ingen ska se eller märka det. Ingen normalt funtad människa skryter inför vem som helst med det onda han har gjort. Vi vill alla att våra onda gärningar ska ha skett i hemlighet, utan att någon märker det. Och om någon ställs till svars så försöker han med alla medel göra ondskan till en god gärning och det skamliga till heder och beröm. I det syftet missbrukas Guds namn. Ja, på sina håll förvandlar man våld och övergrepp till en gudstjänst som görs i Guds namn. Missbruket av Guds namn är så vanligt att det har översvämmat världens länder med en syndaflod. Därför får vi vad vi förtjänar, översvämmningar, torka, krig, brottslighet och allt möjligt annat ont. Varifrån skulle annars allt detta onda komma? Gud har ju sagt att missbruk av hans namn inte ska passera ostraffat.

Nu har vi lärt oss vad det är att missbruka Guds namn. Det är att använda det för att dölja att man ljuger, eller när man förbannar, svär och utövar trolldom. Men vi måste också veta hur vi ska använda Guds namn på ett rätt och riktigt sätt, för det ligger också i budet. Han har uppenbarat sitt namn just för att vi ska använda det på rätt sätt.

Gud vill att vi ska använda hans namn till att främja allt som är sant och gott. Som till exempel, att vi avlägger en ed utan falskhet när det krävs av oss. Eller när vi undervisar på ett rätt och riktigt sätt i enlighet med Skriften, eller när vi anropar Guds namn i svårigheter och nöd, eller när vi tackar och lovsjunger honom när det går oss väl. Ett rätt bruk av Guds namn sammanfattas i Psaltaren 50:15: *ropa till mig på nödens dag.* □ *Jag ska rädda dig,* □ *och du ska ära mig.* Detta är ett exempel på att använda Guds namn på ett rätt sätt och det leder till salighet. Man ärar Guds nam på rätt sätt om man förväntar sig all tröst och hjälp av honom och ber honom att få den. Eller med andra ord, genom att hjärtat först ärar Gud genom att tro, och att munnen sedan ärar honom genom att bekänna.

Att göra så är en god levnadsregel som ger styrka och motståndskraft mot djävulen. Han är alltid runt omkring oss och försöker räkna ut hur han ska göra för att locka oss till synd och skam, nöd och elände. Han tycker inte om att höra Guds namn, och han kan inte genomföra sina planer mot den som anropar Guds namn av hela sitt hjärta. Därför ska vi till vårt försvar använda Guds namn så som han vill.

Vi har nu blivit varnade för att missbruka Guds namn och undervisade om hur man använder det rätt. Det ska ske inte bara i ord då och då utan omsättas i vår vardag och införlivas i vårt levandssätt. Vi måste förstå att Gud gläder sig när vi lever så så som han vill. Han belönar ett sådant levnadsätt lika mycket som han bestraffar missbruket av hans namn.

När vi jämför vad vi gör i vår vardag med hur Gud vill att vi ska använda hans namn så ser vi stora brister. Men vi behöver inte förtvivla trots att vi inte använt Guds namn så som han vill, för Gud har sänt oss en Frälsare. Han har uppfyllt budet på ett fullkomligt sätt i vårt ställe. I evangelierna hör vi hur han gjorde Guds namn känt för alla som ville lyssna, att han bad till Gud och att han tackade Gud. Och till slut frälste han oss genom att dö för att rena oss från all synd. Det heter i 1 Joh 1:7: *Jesu, [Guds] Sons, blod renar oss från all synd.*

Gud vill nu att vi ska tacka honom för frälsningens gåva och alla andra välsignelser han ger genom att använda hans namn så som han vill. Amen

Låt oss be!

Käre Gud, hjälp oss så att vi varje dag använder ditt namn så som du vill, så att vi överlämnar oss i dina händer, ber, tackar och lovar. Du har uppenbarat ditt namn och allt du gjort för oss i ditt ord. Hjälp oss så att vi använder ditt ord till vår undervisning så att vi också kan ge uttryck för det när vi talar. Amen.